

10 éves az ISKOLA ALAPÍTVÁNY

10 éves az ISKOLA ALAPÍTVÁNY

Kiadja az:
Iskola Alapítvány
Kolozsvár • 2006

10 éves az Iskola Alapítvány

Kiadja az:

Iskola Alapítvány
400428 Kolozsvár,
Densușianu 6/A
Románia/România

Telefon: 0040 264 592 668

E-mail: office@iskolaalapitvany.ro

www.iskolaalapitvany.ro

Szerkesztették: Nagy Zoltán, Szenkovics Dezső

Borító: Könczey Elemér

Műszaki szerkesztés: Fazakas Botond

Yomdai munkálatok: Alutus – Csíkszereda

Tíz évvel ezelőtt az Iskola Alapítvány létrehozásával a Romániai Magyar Demokrata Szövetség egy olyan intézményt alapított, amelynek elsőrendű célja a romániai magyar nyelvű oktatás támogatása. Társadalmi igényből született az elhatározás: a magyar diákoknak, oktatóknak, szórványban létrehozandó intézményeknek szükségük van egy olyan alapítványra, amely hosszú távú stratégiák végrehajtását biztosíthatja a nem mindig kedvező politikai környezetben is.

Prioritásaink között elsősorban a szociális ösztöndíjak és az intézményalapítás anyagi hátterének megteremtése szerepelt. A kezdeti időszakban több száz, mostanra több ezer magyar egyetemi hallgatót és középiskolás diákot támogattunk egy-egy szerény, de talán mégis fontos ösztöndíjjal. Jelen voltunk a segesvári, klézsei és vulkáni szórványban történő intézményalapításnál, Erdély-szerte iskolákba és egyetemi tan-székekre juttattunk el több száz multimédiás és más irodai eszközt.

Régi álmunk vált valóra azzal, hogy két éve már nemcsak diákokat, hanem az állami felsőoktatásban magyar oktatókat is lehetőségünk van támogatni. A kedvezménytörvénynek köszönhetően évente száz-ezernél több magyar nyelven tanuló kiskorú diákhoz juttatjuk el a nevelési-oktatási támogatást.

Az Iskola Alapítvány az elmúlt évtizedben felnőtt kitűzött céljaihoz és feladataihoz. Az itthon maradás, az anyanyelvi oktatás támogatásának kérdése máig sem veszített aktualitásából. Most, az EU-csatlakozás küszöbén, amikor egy valós versengés indul be itthoni és európai oktatási intézmények között, talán még hangsúlyosabbá válik a tehetséges erdélyi fiatalok segítése, hisz nagymértékben rajtuk múlik az erdélyi magyarság versenyképességének növelése, az olyannyira szükséges társadalmi modernizáció végrehajtása.

Ehhez azonban egyéni és közösségi összefogás, áldozatkészség, együttgondolkodás és tenni akarás szükséges. Az Iskola Alapítvány ebben lesz partner a következő években is.

Kelemen Hunor
elnök

Az Alapítvány létrehozása és célkitűzései

A kolozsvári székhellyel bejegyzett Iskola Alapítvány kuratóriuma 1996 áprilisában kezdte el tevékenységét. A kolozs Megyei Törvényszék, mint önálló jogi személyt, az 1996/76/PJ. szám alatt jegyezte be.

Alapítója az RMDSZ, Takács Csaba ügyvezető elnök személyében.

Az alapítvány legfontosabb célkitűzései:

- a modern, versenyképes anyanyelvi oktatás kialakításának, valamint a magyar oktatási hálózat szervezésének és megerősítésének támogatása;
- minőségi oktatás és nevelés biztosítása az oktatók képzése, illetve továbbképzése által;
- anyagi alapok megteremtése a diákoknak és tanulóknak nyújtandó érdem- és szociális ösztöndíjakra;
- megfelelő infrastruktúra kialakítása modern oktatási technológia bevezetése céljából;
- önálló magyar oktatási intézmények létrehozásának és működtetésének támogatása;
- a romániai magyar oktatók számára szükséges munka- és létfeltételek megteremtésének támogatása.

Ezeknek a közösségi céloknak az eléréséért az Iskola Alapítvány az oktatás támogatására megfelelő anyagi alapot kíván biztosítani úgy, hogy egyfelől azt a jövedelmet, amely kezdő társasági vagyonának hozadékból és egyéb adományokból származik, e célkitűzések megvalósítására használja fel, másfelől olyan intézményeknél és alapítványoknál pályázik, amelyek célkitűzései között szerepel az erdélyi magyar oktatás támogatása. Ehhez hozzájárul még lebonyolítói szerepe a különböző magyarországi források adminisztrálásában.

Az Alapítvány tevékenységét kezdettől fogva anyagilag támogatja a budapesti székhelyű Kolozsvári Iskola Alapítvány, amely közhasznú szervezetként az erdélyi oktatásra szánt magyarországi anyagi alapokat gyűjti össze. Ezek közé sorolható a személyi jövedelemadóból felajánlható 1%-os adomány.

Szociális ösztöndíjprogram

A szociális ösztöndíjprogramot az Iskola Alapítvány, fennállásának tíz éve alatt egyik legfontosabb programjának tekintette. A prioritásként kezelt ösztöndíjprogram célja a romániai magyar diákság lemorzsolódásának csökkentése anyagi helyzetük javítása által, és ezáltal a magyar diákság létszamarányának javítása a romániai átlagértékhez viszonyítva.

Ez az ösztöndíjrendszer szociális ösztöndíjat igyekszik biztosítani azoknak az állami vagy magán oktatási intézményben tanuló magyar nemzetiségű diákoknak, akik árvák, félárvák, elvált szülők gyermekei, hátrányos szociális környezetből kerültek ki vagy anyagi nehézségekkel küzdenek.

Alapítványunk az 1996–2003-as időszakban csak az állami vagy magán felsőoktatási intézményekben magyar nyelven tanuló diákok számára tette lehetővé ennek az ösztöndíjnak a megpályázását, majd a 2003–2004-es tanévtől a magyar nyelven tanuló középiskolások számára is megnyílt a pályázási lehetőség.

A beérkezett pályázatok értékelése egy olyan pontrendszer alapján történik, melyben az elsődleges szempont a pályázó és családjának szociális háttere. Tekintettel az ösztöndíj szociális jellegére, a tanulmányi eredmények csak kismértékben befolyásolják a támogatás elnyerését (a maximálisan elérhető 100 pontból 6 pont nyerhető el a tanulmányi eredménnyel).

Fennállásának tíz éve alatt az Iskola Alapítvány 4133 ösztöndíjat biztosított egyetemi hallgatók részére, és további 450 ösztöndíjat osztott ki középiskolás diákok számára. Az ösztöndíjak nagyságrendje az utóbbi években az országos minimálbér körül mozgott. A programot az Alapítvány az Országos Magyar Diákszövetséggel partnerségben bonyolította le, a magyarországi **Oktatási Minisztérium** és az **Illyés Köz-alapítvány** által, valamint a saját forrásokból biztosított anyagi források bevonásával.

A felsőoktatásban tanulók számára kiosztott szociális ösztöndíjak alakulása 1996-tól napjainkig

Iskolai év	Támogatott diákok száma	Ösztöndíj/személy (ROL – USD)	Teljes összeg (ROL)
1996–1997, II. félév	231	300 000 – 50	69 300 000
1997–1998, I. félév	250	350 000 – 50	87 500 000
1997–1998, II. félév	301	450 000 – 55	135 450 000
1998–1999, I. félév	300	500 000 – 55	175 000 000
1998–1999, II. félév	310	700 000 – 50	217 000 000
1999–2000, I. félév	350	1 000 000 – 60	350 000 000
1999–2000, II. félév	351	1 500 000 – 80	526 500 000
2000–2001, I. félév	344	1 500 000 – 60	511 376 000
2000–2001, II. félév	344	2 000 000 – 70	688 000 000
2001–2002-es tanév	200	I. kat. 75 x 4 000 000 – 120 II. kat. 70 x 3 500 000 – 105 III. kat. 55 x 3 000 000 – 90	710 000 000

Iskolai év	Támogatott diákok száma	Ösztöndíj/személy (ROL – USD)	Teljes összeg (ROL)
2002–2003-as tanév	270	I. kat. 100 x 4 500 000 – 135 II. kat. 90 x 4 000 000 – 120 III. kat. 80 x 3 500 000 – 105	1 090 000 000
2003–2004-es tanév	297	I. kat. 114 x 4 500 000 – 135 II. kat. 88 x 4 000 000 – 120 III. kat. 95 x 3 500 000 – 105	1 197 500 000
2004–2005-ös tanév	300	I. kat. 110 x 4 500 000 – 154 II. kat. 100 x 4 000 000 – 137 III. kat. 90 x 3 500 000 – 120	1 210 000 000
2005–2006-os tanév	285	I. kat. 100 x 3 700 000 – 134 II. kat. 95 x 3 200 000 – 116 III. kat. 90 x 2 700 000 – 98	917 000 000
Összesen	4 133		3 470 126 000

Középiskolában tanulók számára kiosztott szociális ösztöndíjak 2003-tól napjainkig

Iskolai év	Támogatott diákok száma	Ösztöndíj/személy (ROL – USD)	Teljes összeg (ROL)
2003–2004-es tanév	150	3 000 000 – 92	450 000 000
2004–2005-ös tanév	150	3 000 000 – 103	450 000 000
2005–2006-os tanév	150	2 550 000 – 93	382 500 000
Összesen	450		1 282 500 000

Tudományos-kutatói ösztöndíj

A szociális ösztöndíjprogram mellett a tudományos-kutatói ösztöndíj is az Alapítvány egyik legrégebbi programjának számít.

Az ösztöndíj célja az egyetemi hallgatók egyéni vagy csoportos kutatómunkáinak, tárlatainak, kiállításainak, szakmai publikációknak, szaklapoknak, hazai és nemzetközi konferenciákon, tanulmányutakon, kutatócsoportokban való részvételének támogatása.

Az ösztöndíjprogram kezdetektől fogva nagy érdeklődésnek örvendett, és egyedülállónak számított a romániai magyar felsőoktatásban.

Fennállásának 10 éve alatt az Iskola Alapítvány 883 diák és diákcsoport által benyújtott pályázatot támogatott. A pályázatok elbírálására az Alapítvány külön bizottságot hozott létre, valamint kritérium- és pontozási rendszert dolgozott ki. A pályázatokat elbíráló bizottságba a romániai magyar felsőoktatásban dolgozó tanárok, szaktekinélyek kaptak meghívást. Fontos kiemelni, hogy az Alapítvány ezen ösztöndíj működtetését mindvégig saját alapokból biztosította.

Elbírálás időpontja	Támogatott pályázatok száma	Támogatás összege (ROL)
1997. május	9	2 884 800
1997. június	14	5 596 000
1998. április	22	18 400 000
1998. június	43	23 250 000
1998. november	35	23 625 000
1999. március	34	31 740 000

Elbírálás időpontja	Támogatott pályázatok száma	Támogatás összege (ROL)
1999. június	67	53 660 000
1999. november	46	47 670 000
2000. február	63	47 950 000
2000. április	101	81 000 000
2000. szeptember	59	48 320 000
2000. december	78	79 800 000
2001. február	45	58 525 000
2001. május	62	48 150 000
2001. november	45	44 700 000
2002. február	26	43 880 000
2003. március	29	34 300 000
2003. július	11	42 500 000
2003. december	21	40 902 000
2004. május	22	43 360 000
2005. március	20	33 700 000
2005. július	17	33 788 400
2006. július	14	46 533 000
ÖSSZESEN	883	934 833 800

Erdélyi Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

Az Iskola Alapítvány, felismerve ennek a programnak a fontosságát – mely tulajdonképpen helyet és lehetőséget biztosít a romániai felsőoktatásban tanuló magyar anyanyelvű diákok számára szakmai eredményeik bemutatására, tudásuk megmérettetésére, az azonos szakterületen kutatómunkát végző kollégák megismerésére –, az első pillanattól kezdve pozitívan viszonyult az Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ) kéréséhez, és vállalta a harmadik díj támogatását. Az OMDSZ égisze alatt szervezett konferencia célja az, hogy seregszemléje és értékelő fóruma legyen a legkiválóbb egyetemisták, főiskolások tudományos eredményeinek, támogassa és elismerje a felsőoktatási diáktudományos tevékenység résztvevőit, beleértve az oktatókat, kutatókat és mindenekelőtt a tehetséges diákokat.

Jelenleg öt szakterületen és ennek megfelelően öt különböző erdélyi magyar felsőoktatási központban szerveznek ilyen konferenciát. Kolozsváron a Humán és Reáltudományi TDK kerül megszervezésre, Marosvásárhely az Orvostudományi TDK-nak, Nagyvárad a Környezet- és Agrártudományinak, Brassó az Erdészeti és Faiparinak, Temesvár pedig a Műszaki Tudományok szakterületének ad otthont.

Az Iskola Alapítvány 2003 óta biztosítja az ETDK-n kiosztandó harmadik díjak támogatását. Több mint 200 diáknak nyújtotta át a saját alapokból biztosított, 500 000 és 1 000 000 régi lej közötti elismerő jutalmat.

Egyetemi oktatók lakásvásárlási támogatása

Enyhítendő a kolozsvári fiatal magyar értelmiség, ezen belül is az egyetemi oktatók lakásproblémáit, az Iskola Alapítvány 2001-ben meghirdette a lakásvásárlási kölcsön programját. A program célkitűzése olyan egyetemi oktatók kölcsön formájában történő támogatása, akik rendelkeznek saját anyagi forrással és nem lakástulajdonosok Kolozsváron.

A pályázó az újonnan vásárolt lakás tulajdonosává vált, és az Iskola Alapítvánnyal, mint támogatóval kötött szerződés alapján a kölcsön 10 éves visszafizetésére vállalkozott. Mindaddig, amíg a támogatási összeget vissza nem fizette, az Iskola Alapítvány nevére jelzálog van bejegyezve. A havi rendszerességgel történő visszafizetések értékének, illetve a teljes támogatás visszafizetésének megállapításakor fontos szempont volt az is, hogy a havi törlesztő részletek ne haladják meg a 17 000–24 000 forint/hó összeget. Amennyiben a kölcsön teljes összegének visszafizetése előtt sor kerül az Iskola Alapítvány támogatásával megvásárolt ingatlan eladására, a tulajdonos az eladástól számított három hónapon belül köteles a támogatásból fennmaradt részt visszafizetni az Alapítványnak. A részletek fizetésének késedelme esetén a kölcsönvevő késedelmi kamatot fizet. Amennyiben a támogatott fél valamilyen okból kifolyólag fizetéseképtelenné válik, a lakás újraértékesítésére az Iskola Alapítvány jogosult.

A program keretében pályázati úton juthattak lakásvásárlási támogatáshoz az 55 év alatti egyetemi oktatók. Az Alapítvány Kuratóriuma a kölcsönvehető összeg maximális értékét 2,5 millió forintnak megfelelő lejben szabta meg, a Román Nemzeti Banknak a szerződéskötés napján érvényes árfolyamával számolva. A kamatmentesen kölcsönvett összeg visszafizetését egy év türelmi idő lejáta után kellett megkezdeni. A kamatmentes kölcsön összegét egy évi 1,5%-os kezelési költség terhelte.

Az Iskola Alapítvány a szóban forgó pályázatot 2001-ben hirdette meg. A pályázatok leadási határideje június 20-a volt, mely időpontig 8 igénylés érkezett az alapítványhoz. A rendelkezésre álló anyagi forrás, melyet erre a célra az **Illyés Közalapítvány** biztosított, 5 pályázat támogatását tette lehetővé.

Tanári lakások és konferenciaközpont építése Kolozsváron

A romániai magyar felsőoktatás színvonalának emelése céljából az Iskola Alapítvány a 90-es évek végén egy átfogó projektet kezdeményezett, melynek célja egy modern szakképzési központnak és tanári lakásoknak helyet adó épületkomplexum felépítése Kolozsváron.

Közhelynek számít, ennek ellenére nagyon lényeges kérdés az, hogy a romániai magyar oktatás megszervezése, annak minőségi fejlesztése elképzelhetetlen a mai modern igényeknek megfelelő, azokat kielégítő, kompetens, felkészült és magas szintű oktatást biztosító karok, tanszékek, valamint a háttérintézményekként működő képzési helyek, szakképzési intézmények nélkül. Ahhoz viszont, hogy mindez megvalósulhasson, két fontos dologra van szükség: egyrészt olyan korszerű oktatási és háttérintézmény-hálózat kiépítésére, amely lehetővé teszi az oktatás minőségi fejlesztését, másrészt pedig jó képességű, szakmailag felkészült fiatal oktatókra. Erdély legnagyobb egyetemi és kulturális központjában nem épült ki teljességében az a háttérintézmény-hálózat, amely eleget tudna tenni az oktatás minőségi fejlesztése kihívásainak. Ezen problémák kezelését, enyhítését tűzte ki céljául az Iskola Alapítvány, mikor elindította „**A tanári lakások és a felsőoktatás fejlesztését célzó szakképzési központ építése Kolozsváron**” elnevezésű projektjét.

A felépülő ingatlan helyet és infrastruktúrát biztosít a továbbképzések, szakmai tanácskozások számára alkalmas konferenciaközpontnak, valamint egy modern technológiával felszerelt multifunkcionális teremnek, de ugyanakkor hozzájárul 21 fiatal egyetemi tanár Kolozsváron történő letelepedéséhez is. Az alapítvány kezdeményezése nagy támogatásnak örvendett a kolozsvári magyar értelmiség köreiben.

Az épülő ingatlan egy 1064 m² nagyságú telken helyezkedik el, hasznos felülete 2027 m². Ebből 165 m² a konferenciaterem, és 35 m² a modern számítástechnológiával felszerelt előadóterem. A fennmaradó hasznos felületen az épület adminisztrációját szolgáló irodahelyiségek, valamint 21 tanári lakás (14 egyszobás és 7 kétszobás lakrész) és 2 vendégszoba kerül kialakításra.

Az építkezési munkálatok 2004 tavaszán kezdődtek el, és az épületkomplexum átadására várhatóan 2007 második felében kerül sor. A teljes befektetés értéke meghaladja az 1,2 millió eurót, melyet alapítványunk támogatásokból és saját alapokból fedez. A projekt támogatói az **Apáczai Közalapítvány** és a **Szülőföld Alap**.

Nevelési-oktatási támogatás – „Szülőföldön magyarul” pályázat

A Kedvezménytörvény által biztosított első és egyben az egyetlen olyan magyarországi állami támogatási forma, amely közvetlenül a családokhoz jut el, és amely éves összértéke erdélyi viszonylatban hárommilliárd forintot tesz ki. Az Iskola Alapítvány a 2003–2004-es tanévtől megbízott lebonyolítója a Nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköztámogatásnak. A jogosultak köréhez tartozik minden olyan kiskorú és egyetemi hallgató, aki Romániában működő oktatási intézményben az alap-, közép- vagy felsőfokú tanulmányait egészében vagy részben magyar nyelven folytatja.

Az ösztöndíj minden év elején meghirdetésre kerül. A beérkezett pályázatokat (amelyek tartalmazzák a kitöltött űrlapot, a jogosultságot igazoló iratot, valamint a pályázó szülő és a kiskorú személyes adatait igazoló fénymásolatot) Erdély-szerte 15 irodában dolgozzák fel a beérkezés sorrendjében. Az ügyfélszolgálattal és adatbevitellel 70 személy foglalkozik. Naponta 4 órában működő zöldvonalon, valamint e-mailen és honlapunkon nyújtunk tájékoztatást minden érdeklődő számára. Minden pályázat elektronikus formában rögzítésre kerül egy zárt hálózatu informatikai rendszerben, és az így feltöltött adatbázis segít a továbbiakban a pályázatokkal kapcsolatos összes ügyintézésben (kiértésítés, támogatásutalás, állapot nyilvántartása, szakmai kiértékelés). A pályázatok feldolgozását, értékelését követően az Iskola Alapítvány kuratóriuma évente 4–6 alkalommal döntést hoz, majd az elbírált pályázati kérelmeket végső jóváhagyásra a **Határon Túli Magyarok Hivatalához** terjeszti fel. A fakultatív oktatásban résztvevők pályázatai iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek. A támogatásokat az alapítvány postai úton, illetve bankkártyára történő utalással juttatja el a kedvezményezettekhez.

Három év alatt 379 080 kiskorú részesült Nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköztámogatásban, emellett 16 571 egyetemi hallgatót támogattunk. A támogatottak körébe tartoznak az árvaházakban, gyermekotthonokban nevelkedő kiskorúak is. Esetükben az Alapítvány az őket képviselő jogi személlyel szerződést köt, mely szerint a jogi személyeknek megfelelő garanciát kell felmutatni a támogatások rendeltetészerű felhasználásáról.

Minden lezárt pályázati ciklus után az Alapítvány szakmai beszámolót készít, amely tartalmazza a jogosultaknak ítélt kiskorúak adatlapjainak szociológiai kiértékelését különböző változók mentén. A tanulmányok részleteiben kitérnek a településtípus, az oktatási intézmény helyszíne szerinti megoszlására, a családon belül elfogadott pályázatok, a pályázók korcsoport szerinti megoszlására. Mindezek hozzájárulnak a romániai magyar nyelvű oktatásról kialakított kép pontosabb megismeréséhez.

A „Szülőföldön Magyarul” program a legismertebb és legsikeresebb ösztöndíj-támogatás a romániai magyarság körében, a jogosultak közel 90%-a él a pályázás lehetőségével, több mint 90 000 családot érint közvetlenül.

Az igénylők száma megyei bontásban a 2003–2006 közötti tanévekben

	2003–2004			2004–2005			2005–2006		
	Elfogadva	Elutasítva	Összesen	Elfogadva	Elutasítva	Összesen	Elfogadva	Elutasítva	Összesen
Arad	2086	69	2155	2200	21	2221	2162	36	2198
Bákó	730	85	815	1175	22	1197	1463	45	1508
Beszterce	1383	15	1398	1511	9	1520	1532	3	1535
Bihar	11137	502	11639	13181	270	13451	13303	384	13687
Botoșani	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Brassó	2455	100	2555	2695	53	2748	2678	28	2706
Bukarest	114	1	115	121	2	123	100	5	105
Călărași	0	0	0	4	0	4	0	0	0
Fehér	1153	22	1175	1173	14	1187	1173	6	1179
Galac	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Hargita	31228	1328	32556	34397	381	34778	33895	483	34378
Hunyad	880	33	913	900	5	905	953	0	953
Ilfov	0	0	0	1	0	1	1	0	1
Kolozs	7297	331	7628	7646	164	7810	7452	198	7650
Kovácszna	17718	1137	18855	19376	187	19563	18949	242	19191
Krassó-Szörény	6	0	6	10	0	10	11	0	11
Máramaros	1966	82	2048	2183	13	2196	2142	11	2153
Maros	19626	818	20444	21886	252	22138	21624	458	22082
Neamț	2	0	2	0	0	0	2	0	2
Szatmár	11537	911	12448	12854	270	13124	12836	343	13179
Szeben	342	10	352	340	8	348	345	13	358
Szilágy	6139	393	6532	6335	247	6582	6270	146	6416
Temes	1174	4	1178	1225	16	1241	1250	48	1298
Vaslui	0	0	0	1	0	1	1	0	1
Összesen	116974	5841	122815	129214	1934	131148	128142	2450	130592

Romániai magyar oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése

Ebben a programban az Iskola Alapítványnak a lebonyolítói szerep jutott, hiszen a programokat a magyarországi közalapítványok (**Illyés Közalapítvány, Apáczai Közalapítvány**) hirdették meg.

A modern és versenyképes romániai magyar oktatás érdekében az alapítvány az **Illyés Közalapítvány** felkérésére az 1996–2005 közötti időszakban 185 multimédiás számítógép, 116 videolejátszó, 114 színes televízió, 91 fénymásoló, valamint számos más, az oktatást segítő irodai eszköz beszerzését és a nyertesekhez való eljuttatását szervezte meg és bonyolította le.

Ugyancsak ebbe a támogatási kategóriába sorolható az a program is, amelyet az Iskola Alapítvány a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Tanárképző Intézetének felkérésére bonyolított le. A program célja egy korszerű oktatásméleti gyakorlólaboratórium létesítése volt Kolozsváron. A program az **Apáczai Közalapítvány** anyagi támogatásával valósult meg.

Végül pedig meg kell említeni az 1998-ban a segesvári Gaudeamus Alapítványnak nyújtott 275 millió lejes támogatást is, melyből sikerült megvásárolni egy szórványkollégium kialakítására alkalmas ingatlant. A szórványkollégium a Segesvár környéki magyar anyanyelvű diákok számára biztosít lakás- és magyar nyelven való tanulási lehetőséget.

Az alapítvány közvetítésével lebonyolított, a romániai magyar nyelvű oktatás fejlesztését célzó programok sajátossága, hogy a beszerzett eszközök és tárgyak az Alapítvány tulajdonában és leltárán maradnak, melyeket ellenszolgáltatás nélkül örök használatba adott az egyes oktatási intézményeknek (elemi és középiskolák, tanszékek, oktatással foglalkozó háttérintézmények, alapítványok).

Apáczai Hallgatói Ösztöndíj

Az Iskola Alapítvány a budapesti székhelyű **Apáczai Közalapítvány** felkérésére az Apáczai Hallgatói Ösztöndíj romániai lebonyolítója volt. Ebben az esetben a lebonyolítói minőség számos feladatot és felelősséget jelentett az alapítvány számára. Az ösztöndíj három tanévben volt megpályázható. Az alapítvány feladatkörébe tartozott az ösztöndíj meghirdetése, a pályázatok begyűjtése, az adatbázisok elkészítése, a pályázatok pontozása, a pályázók kiértékelése és a nyertesekkel történő szerződéskötés, az ösztöndíjak kifizetése, valamint a támogató felé történő szakmai és pénzügyi elszámolás. Ezen munka szakmai felügyeletére az Apáczai Közalapítvány egy hazai szakemberekből álló bizottságot nevezett ki, melyet döntéshozói jogkörrel is felruházott.

Az ösztöndíj célja a magyar nemzetiségű szakoktatásban, illetve állami vagy magán felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló és jó hallgatói eredményekkel rendelkező diákok anyagi támogatása tanulmányaik folytatása céljából. Tekintettel az ösztöndíj tanulmányi jellegére, ennek elnyerése szinte teljes mértékben a hallgatói tevékenység függvénye volt.

A 2000–2001-es és a 2001–2002-es tanévekben a pályázók köre kiterjedt mind a szakoktatásban, mind pedig a felsőoktatásban tanuló diákokra, majd két év szünet után, a 2004–2005-ös tanévben ez a kör leszűkült az egyetemi hallgatókra.

Az Apáczai Hallgatói Ösztöndíj igen nagy népszerűségnek örvendett, működésének 3 éve alatt több ezren pályázták meg.

MEGNEVEZÉS	EGYETEMI HALLGATÓK			SZAKISKOLÁSOK	
	2000–2001	2001–2002	2004–2005	2000–2001	2001–2002
Benyújtott pályázatok száma	2 701	2 214	1 938	731	526
Nyertes pályázatok száma	550	622	360	176	199
Nyertes/benyújtott pályázatok százalékos aránya	20,36	28,09	18,58	24,08	37,83

Egyetemi oktatók bérkiegészítő támogatása

Az Oktatási Minisztérium és a Márton Áron Szakkollégium által közösen meghirdetett program romániai lebonyolítója az Iskola Alapítvány volt a 2004–2005-ös, valamint a 2005–2006-os tanévekben. A pályázók körét a Romániában működő állami felsőoktatási intézményben – egyetemen – teljesen vagy részben magyar nyelven, főállásban oktatók alkották. Az ösztöndíj alapú bérkiegészítésben a főállású oktatók mellett az oktatásban aktívan részt vevő nappali PhD-s hallgatók is részesültek. Az ösztöndíj célja az állami felsőoktatási intézményekben magyar nyelven oktató tanerők támogatása, különös tekintettel a fiatal pályakezdők anyagi helyzetének javítására. Az elbírálási kritériumokat három korcsoport és a felsőoktatási intézményben betöltött státus alapján dolgoztuk ki. Differenciáltan támogattuk a 35 év alatti és PhD-fokozattal rendelkező tanárokat.

Az ösztöndíjpályázatot általában a tanév félévének elején hirdette meg az Alapítvány az írott és elektronikus médián keresztül, valamint a saját adatbázisát felhasználva a felhívást és a pályázati adatlapot közvetlenül is eljuttatta a célcsoportokhoz. A beérkezett pályázatokról a feldolgozást és kiértékelést követően az Iskola Alapítvány kuratóriuma döntött, a nyertes pályázók banki utaláson keresztül jutottak a támogatáshoz.

A 2004–2005-ös tanévben 901 pályázót 43 252 895 forinttal támogatott az Alapítvány, míg a 2005–2006-os tanév első félévében 499 pályázót részesített 20 876 784 forint ösztöndíjban.

A pályázók 68,9%-a a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem, 19,7%-a a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem alkalmazottja; 1,5% és 3% közötti azon oktatók aránya, akik a kolozsvári Protesztáns Teológiai Intézet, a marosvásárhelyi Színművészeti Egyetem, a Bukaresti Tudományegyetem, valamint a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskola munkatársai. 1% alatti azon pályázók száma, akik csak részben oktatnak magyar nyelven a brassói Transilvania Tudományegyetemen, a marosvásárhelyi Petru Maior Tudományegyetemen, a kolozsvári Műszaki Egyetemen, Agrár- és Állatorvostudományi Egyetemen, valamint a Gheorghe Dima Zeneakadémián.

A nyertes pályázók a felsőoktatási intézményben betöltött státus szerinti eloszlása a három támogatott félév alatt

OKTATÓI STÁTUS	2004–2005, I. félév	2004–2005, II. félév	2005–2006, I. félév
Nappali PhD-hallgató	74	72	118
Gyakornok	32	30	30
Egyetemi tanársegéd	110	104	104
Egyetemi adjunktus	96	142	143
Egyetemi docens	74	44	46
Egyetemi tanár	52	53	48
Konzulens professzor	7	5	6
Betanító tanár	0	4	4
ÖSSZESEN	445	454	499

Az ösztöndíjprogram nagy népszerűségnek örvendett főleg a felsőoktatásban tanító fiatalok körében, így a jogosultak több mint 90%-a élt a pályázati lehetőséggel. Az egyetemi oktatók bérkiegészítő támogatása a 2006–2007-es tanévben ismét meghirdetésre kerül.

Egyéb támogatások

Az Iskola Alapítvány fennállásának tíz éve alatt a fentiek mellett számos más, a romániai magyar nyelvű oktatás színvonalának emeléséhez, versenyképességének növeléséhez, az oktatók életkörülményeinek javításához hozzájáruló program kezdeményezője és lebonyolítója volt.

Jelentős összegekkel támogatta a szórványoktatást, a szórványban élő magyar anyanyelvű diákok számára ösztöndíjak nyújtásával biztosította a magyar nyelven történő továbbtanulás lehetőségét (óradnai diákok csíkszeredai taníttatásának támogatása bentlakásköltségeik megtérítése által, szórványban élő diákok ingázási költségeinek támogatása). A Zsil-völgyi magyar nyelvű oktatás támogatása céljából az alapítvány 1999-ben kétszobás tömbházlakást vásárolt, amelyet bérmentve a Vulkánban magyar nyelven tanító tanárok, tanítók, óvónők rendelkezésére bocsátott.

Mintegy a tanári lakások és szakképzési központ építése Kolozsváron program előszeleként, az Iskola Alapítvány a Bolyai Társaságot 1998-ban 115 millió lej támogatásban részesítette, amelyből a Társaság egy háromszobás tömbházlakást vásárolt Kolozsváron, és melyet az itt oktató, lakással nem rendelkező tanárok bérelhetnek.

Az Iskola Alapítvány több oktatással, oktatáspolitikával kapcsolatos konferencia szervezője és támogatója is volt. Két alkalommal szervezett oktatáspolitikával kapcsolatos konferenciát, melyek alkalmával egy-egy, a romániai magyarság szempontjából fontos oktatási kérdéskör került kielemezésre. Első alkalommal a szórvány-

oktatás volt a konferencia központi témája, második alkalommal a romániai magyar oktatási hálózat jövőképe került górcső alá. Mindkét konferencia anyaga kötet formájában is megjelent: *Szórvány és iskola* (Iskola Alapítvány, Kolozsvár, 2001) és *A romániai magyar oktatási hálózat jövőképe* (Iskola Alapítvány, Kolozsvár, 2003).

Fennállásának 10 éve alatt az Iskola Alapítvány a fentebb felsorolt programok mellett számos más, a fenti kategóriák egyikébe sem besorolható, de a romániai magyar nyelvű oktatás szempontjából fontosnak ítélt projektet, programot és egyéni kérelmet támogatott, melyeket itt és most felsorolni lehetetlen lenne.

Az Iskola Alapítvány kuratóriumának összetétele:

1996–2000:

- Markó Béla – elnök
- Tonk Sándor – alelnök
- Antal Attila, Antal András, Béres András, Csávossy György, Dézsi Zoltán, Horváth Sándor, Kelemen Árpád, Lászlóffy Pál, Nagy F. István, Péntek János, Sebők Péter, Szilágyi Pál, Takács Csaba, Tőkés László, Veres Valér, Vetési László – tagok

2000–2003:

- Markó Béla – elnök
- Kása Zoltán – alelnök
- Asztalos Ferenc, Boda Szabolcs, Gál Boróka, Gál Csilla, Horváth Sándor, Kelemen Hunor, Kötő József, Macalik Kunigunda, Nagy F. István, Selyem Zsuzsa, Ungvári Zrínyi Imre Ignác – tagok

2003–2005:

- Kelemen Hunor – elnök
- Kása Zoltán – alelnök
- Asztalos Ferenc, Béres András, Horváth (Molnár) Izabella, Kofity Magda, Macalik Kunigunda, Nagy F. István, Porcsalmi Bálint Márton, Veres Valér, Ungvári Zrínyi Imre Ignác – tagok

2005-től

- Kelemen Hunor – elnök
- Ungvári Zrínyi Imre Ignác – alelnök
- Asztalos Ferenc, Benedek József, Béres András, Horváth (Molnár) Izabella, Kofity Magda, Macalik Kunigunda, Nagy F. István, Porcsalmi Bálint Márton, Veres Valér – tagok

Az Alapítvány egykori és mai munkatársai:

Adorján Piroska (2000–2006), Balázs Attila, Bod Ágnes, Bokor Ágota (2004–2006), Daradics Andrea (2005–2006), Fekete Emőke (2004–2006), Fóris-Ferenczi Rita (1997), Gidró Tünde, Imecs Veronka, Kis Emese (2004–2006), Kovács Zoltán Csongor, Mihály Emőke, Nagy Emőke (2004–2005), Nagy Zoltán Levente (programigazgató), Ölvedi Örs, (2004–2006), Piskolti Éva (1997–2001, programfelelős), Somai József (1996–2004, ügyvezető), Szenkovics Dezső (2001–2006, programigazgató), Tóth Elemér.

Köszönettel tartozunk eddigi partnereinknek: az Apáczai Közalapítványnak, a Határon Túli Magyarok Hivatalának, az Illyés Közalapítványnak, az Oktatási Minisztériumnak, a Márton Áron Szakkollégiumnak, a Szülőföld Alapnak.

400428 Kolozsvár • Densușianu u. 6/A
www.iskolaalapitvany.ro